

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS HAJDUMEGYEI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

<p>ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Helyben: félévre 5 kor., negyedévre 2 kor. 50 fill. Vidéken: félévre 8 kor., negyedévre 4 kor. — fill.</p>	<p>FŐSZERKESZTŐ: BENEDEK JÁNOS.</p> <p>POLITIKAI ROVATVEZETŐ: Dr. BOROSS LAJOS.</p> <p>FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ: SZÉKELY IMRE.</p>	<p>SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: Debreczen, Főtér 42. szám. Lamprecht palota, első emelet, az udvarban.</p>
--	---	---

Meteorologia.

— január 18.

(W.) Mindenki óhajtana a békét, és még sincs béke. Akármilyen sokféle, vegyes érzelmeket okoz is ez a tudat, valljuk meg őszintén, ezek közé az érzelmek közé vegyül egy csepp megnyugtató is. Minden általánosan gondoskodik róla a bécsi kéz, hogy bizalmatlanok legyünk a tekintetben, hogy vajjon milyen mértékben kapjuk meg, sőt megkapjuk-e egyáltalában Bécestől a béke ellenértékét?

Olyan formán vagyunk ezzel a békével, mint mikor hosszú tikkasztó nyári szárazság idején feltűnik a látóhatáron egy hatalmas, gomolygó felleg. Kellene az eső: el van lankadva fű, fa, virág, de ki tudja, nem hoz-e jeget az a felleg, amivel még a jövő évi kenyeret is kiverheti a kezünkbe?

A szomszédnak, Ausztriának is kellene az eső. De ő sem bizonyos benne, hogy jeget hoz-e az, vagy csak békességes cirro-cumulus? És mivel tudja, hogyha a mi határunkat elveri a jég, az ő gabonája dupla áron kelne el a heti vásáron: előveszi hát a viharágyut. A vihar ágyuja Körber meg Pittreich Ezeknek a pukkanásai szétzilálják a felleget és nagy gyönyörűséggel látja a szomszéd, hogy a felleg mi felettünk tornyosul.

Nálunk is vannak ám vihar próféták. Szó sincs róla, hogy úgy a bécsi, mint a geszti barometrum tartós depresszióra enged következtetni. Mit tehát az egész birtokosság örülne az esőnek, 12 komposzesor szintén elkezd ágyuzni. Ezek félnek a jégtől. Ki tudja, kinek van igaza? A vége az, hogy a két vihar ágyu telep kergeti ide, oda a felleget, ott lebeg az a politikai égen, nem engedik összetömörülni, nem képződhetik se eső, se jég.

Tudjuk azonban, hogy a vihar ágyuhoz is puskapor kell. Mint-hogy pedig a tüzérségi arzenál Bécsben van, bizonyos, hogy a szomszéd tovább győzi.

A végén mégis csak mi felettünk marad az a felleg, és akkor megválnak, mit hozott? Esőt-e, jeget-e? Ki tud olvasni a fellegekben? Mert úgy az esőt mint a jeget Hadur küldi, csak hogy ezuttal a legfelsőbb Hadur.

Igy jutunk vissza a modern meteorológiáról a régi primitív jég

ellen való védekezéshez. A toronálmegeyi svábok ilyenkor összegyűlnek a templomban és elénekelik, hogy „Te benned biztunk Uram eleitől fogva!”
Olyankor használ ez is.

Dr. Bakonyi Samu beszéde.

— január 18.

Általános és nagy feltűnést keltett a képviselőház egyik legutóbbi ülésén az a beszéd, a melyet városunk II. kerületének népszerű országos képviselője: *Bakonyi Samu dr.* mondott. A beszédet kivonatossan már közöltük s azzal bőven foglalkoztunk. Most itt adjuk a remek beszédet egész terjedelmében:

Bakonyi Samu: T. képviselőház! Az utóbbi napokban, mondhatnám, frivol szokássá vált a t. tuloldal sajtójának egyik-másik részében vagy megvádolni azt, a ki ezen padokról a vitában, függetlenségi párti álláspontjához híven részt vesz, vagy pedig mentegetni, nehogy úgy tűnjék fel, mint hogyha az elkarhóztatott obstrukciót akarná felszólalásával támogatni.

Hát, t. képviselőház, én tagja vagyok, tagja voltam és tagja maradok annak a pártnak, a mely a jelen vitában eddig folytatott harczmódot a maga többsége által hozott határozatával megváltoztatni jónak látta. Tagja voltam és tagja maradok annak a pártnak, mert úgy vagyok meggyőződve, hogy hazámnak szüksége van arra, hogy a függetlenségi eszme mindig ébren tartassék és az a 400 esztendősi történelmi küzdelem soha egy pillanatra ne szüneteljen, és úgy vagyok meggyőződve, hogy ennek a küzdelemnek egy egységes, tömör függetlenségi pártra van szüksége, mert a függetlenségi eszme nem csak a jelen nemzedéké, hanem talán a messze jövőre szóló kötelesség.

Sajátságosan szomorú Magyarország helyzete: az alkotásnak vágya él mindnyájunk lelkében, és mégis, ki vonhatná kétségbe, hosszú idő óta, az alkotmányunk csonka visszaállítására óta is, vajmi csekély maradandó művet alkotott ez a törvényhozás, a mely Magyarország egy második ezredévben óhajtott léletét biztosítani. — Ennek oka az a szerencsétlen államjogi kapcsolat, a mely ellen küzdeni ez a párt soha meg nem szűnik és a mely ellen a törvényhozás munkaidejének legnagyobb részét ilyen vitákra kell elfoglalni, a melyek más boldogabb nemzetek törvényhozásának munkájából ki vannak zárva. Ertem a folytonos és önk által meddőnek maradt közjogi vitát. Most is e 14 hónap óta tartó katonai vitában azzal a sajátságos jelenséggel találkozunk, hogy nem is katonai vitát folytatunk, hanem kénytelenek vagyunk ennek keretében folyton közjogi momentumokkal foglalkozni, mert azon hagyományokhoz híven, a melyeket a t. miniszterelnök ur annyira védelmébe vett, katonai részről következetesen támadásokat intéznek ellenünk. Nekem szándékom volt különben is szót tenni egy pár katonai kérdést, a melyet szerintem egy katonai javaslat tárgyalásánál szó nélkül hagyni nem szabad. De most is

utamban áll az a szerencsétlen hagyomány, a magyar törvényhozásnak az az átka, hogy közjogi vitákkal kénytelen elfoglalni idejét.

Nem foglalkozhatunk a tulajdonképeni katonai dolgokkal, mert a legilletékesebbnek mondott kompetens hadügyi szakember, a hadügyi kormányzat feje, közjogi támadásokat intézett Magyarország ellen, a melyeket a miniszterelnök ur a helyett, hogy visszavert volna, védelmébe fogadott, sőt azokkal magát azonosította. (Igaz! Ugy van! balfelől és a szélsőbaloldalon.)

Védelmének kiindulási pontjában egy distinkciót tesz a miniszterelnök ur, nevezetesen, hogy meg kell különböztetni azt a jelenséget, a melynek elítélésére ő is kötelezettnek tartotta magát: az osztrák miniszterelnöknek a támadását a ki Magyarország közjogának magyarázatába bocsátkozott, a közös hadügyminiszter állásfoglalásától, a ki szerinte Magyarország közjogát nem érintette. Meggyőződésem szerint, ha a miniszterelnök urnak kötelessége volt az osztrák miniszterelnök támadását visszaverni, akkor kétszeresen kötelessége lett volna állást foglalni a közös hadügyminiszter urral szemben, a kire már nem mondhatja, hogy „előkelő idegen”, mert az Magyarországnak is minisztere, a magyar törvényhozás akaratának is alá van rendelve és így respektálni köteles, a mit ez a törvényhozás határoz, az ellen állást nem foglalhat, mert miniszteri minőségében elkövetett támadásokért felelősséggel tartozik, mert miniszteri minősége őt, sajnos, a magyar közjognak is tényezőjévé teszi. (Igaz! Ugy van! a szélsőbalon.)

Azt mondják, t. ház, hogy haladást tapasztalunk a hatalom részéről a magyar nemzeti aspirációk, a magyar nemzeti követelmények elismerése tekintetében. Mit látunk azonban? Csak egy jelenségre kívánok rámutatni. 1867 óta vajjon gondoltak-e csak egyetlenegyszer is komolyan arra, hogy a hadügyminiszteri székbe magyar embert ültessenek? Hiszen voltak kiváló magyar katonák, a kire azonban tudjuk, hogy mi sors vár: azok egy bizonyos pontnál feljebb nem haladhattak, azoknak a hadügyeknek önálló vezetésében részt nem juttattak. Innen származik azután az, hogy nekünk a miniszterelnök ur szerint nagy elismeréssel kell fogadnunk, ha a támadásban, szerinte, észlelhető bizonyos mérsékléssel találkozunk. Már ez maga is olyan kegyelmi tény velünk szemben, a melyért nagy hálálkodással kell viseltetnünk. És mit mutat ez? Mutatja, bizonyítja ez másfelől azt a tényt, hogy ez a bizalom a magyar nemzet ősi erényében, fájdalom, nem maradt egyéb üres jelszónál; mert hiszen kell-e a bizalmatlanság kétségbevonhatatlanabb bizonyítására más, mint az, hogy a hadügyeknek vezetésére magyar embert megbízhatónak nem találunk odafenn?

Azt mondja a t. miniszterelnök ur tegnapi védőbeszédében, hogy a közös hadügyminisztert azért nem lehet onnan bírálata tárgyává tenni, mert hiszen ő mint katoná beszélt, azonban merem állítani, figyelmes átolvasás és tanulmányozás után, a hadügyminiszter ur beszédéről, hogy bizony ő politikailag is állást foglalt, mert hiszen foglalkozott — ki vonhatná kétségbe — a t. szabadelpvűpártnak a programjával és megvonta azokat a határokat, a melyeken tu

nem enged meg annak az érvényesítését sem. Mi egyéb ez, mint az osztrák hagyományos politikai felfogásnak az előtérbe nyomulása a katonai kérdésben? Mi egyéb ez anélkül, hogy az osztrák politika épen a katonai szakembert befolyásolja a t. szabadelpvüparti többség programjának a megítélésében? En felfoglalásomban nem akarok foglalkozni azokkal a beszédekkel, amelyek az osztrák delegációban elhangzottak, részint a hadügyminiszter ur expozéját megelőzőleg, részint pedig azt követőleg. En nem törődöm azzal, hogy micsoda felfogásnak adnak ők ott egyáltalában kifejezést; az mi reánk, meggyőződésem szerint, teljesen közömbös. De igenis, reánk tartozik, hogy mit mondott Magyarországnak is közös hadügyminisztere; és ebben az összefüggésben azután konstatálnom kell, hogy a közös hadügyminiszter, a ki köteles alkalmazkodni a magyar törvényhozás által elfoglalt állásponthoz és felfogáshoz, ez a közös hadügyminiszter azonosította magát a dr. Derschatta határozati javaslata által kifejezett felfogással. (Igaz! Ugy van! baloldalon.)

De mit mond dr. Derschatta urnak ez az egyhangulag, vagy, azt hiszem, nagyon csakély kisebbséggel szemben elfogadott határozati javaslata? Nem merő negációja-e ez a szabadelpvüparti határozatában a felségjogokra vonatkozólag elfoglalt álláspontnak? Nem merő megtagadása-e ez a magyar képviselőház által egyhangulag elfogadott határozatnak? És ha a közös hadügyminiszter ur azonosította magát azzal az osztrák felfogással, amely a ház határozatának a felségjogokra vonatkozólag merő negációja: akkor, tisztelt képviselőház, kétségtelenül áll és további bizonyításra nem szorul az, hogy Pitreich közös hadügyminiszter politikája merő ellentéte a magyar törvényhozás által egyhangulag kifejezett álláspontnak. (Ugy van! Ugy van! a baloldalon.)

Azt mondja a t. miniszterelnök ur, hogy ő a jelen időpontot nem találja alkalmasnak arra, — bár elismeri, hogy a közös hadügyminiszter beszédének némely kifejezései, kiszakítva az egész összefüggésből, kritikára alkalmat szolgáltatnak — hogy elmérgesítenék a még mindig folyó harc. Magam sem akarom a közhangulatot élesíteni; a tulajdonképpen is érdeke, hogy ez a harc ne élesítenék, hanem befejeztessek. De mit tehetünk mi arról, hogy ha onnan folyton gondoskodnak tapintatlan támadásokról, hogy ezt a harcot élesítsék és újabb meg újabb táplálékkal ellássák? Magára vessen tehát a t. miniszterelnök ur, a ki ezen támadásokkal tegnap teljes mértékben szolidaritást vállalt. (Ugy van! Ugy van! a baloldalon.)

Azt mondja továbbá a miniszterelnök ur, hogy az ő politikáját, az ő programját teljes mértékben fedi a hadügyminiszter ur expozéja, és hogy a hadügyminiszter ur nem intézett támadást a magyar közjog ellen.

Hát hogy az ő politikáját mennyiben fedi a hadügyminiszter ur expozéja, arra leszek bátor rámutatni. (Halljuk! Halljuk! a baloldalon.) Hogy azonban igenis támadás foglaltatik a hadügyminiszter ur beszédében a magyar közjog ellen, azt talán legkialtansabbul azon kétségbevonhatatlan tény nyel bizonyíthatom, hogy az egységes vezényszó: a német vezényszó és szolgálati nyelv mellett azzal érvelt a hadügyminiszter ur, hogy az abszolút szükséget képez. Mint látjuk tehát, a hadügyminiszter ur már szakít azzal a teoriával, amelyet a t. miniszterelnök ur kormánya előtt valamennyi kormány vallott, amelyet vallott a t. honvédelmi miniszter ur elődje, báró Fejérváry Géza is. A hadügyminiszter ur ugyanis szakított az u. n. célszerűségi elmélettel és azt állítja, hogy nem célszerűségi szempontból kell a német nyelvhez ragaszkodni, hanem azért, mert az abszolút véve szükséges és jogos és ezt a hadügyminiszter ur a hadsereg egységének szempontjából indokolja.

Hát mi egyéb az így megindokolt

„Arme-Einheit“, mint a Gasamtmtonarchie egységének legkézzelfoghatóbb megindokolása, meentsége és magyarázata osztrák szempontból? (Ugy van! Ugy van! a baloldalon.) Mi egyéb ez, t. képviselőház, mint alkotmányunk, nemzeti követeléseink és törvényeink ellen intézett eléggé el nem ítéhető és eléggé vissza nem utasítható támadás, egy erre — meggyőződésem szerint legkevésbé jogosult — faktor részéről? (Ugy van! Ugy van! a baloldalon.)

Lássuk már most, mennyiben fedi a miniszterelnök ur programját a hadügyminiszter ur fejtegetései. (Halljuk! Halljuk!)

A főszólyt a katonai nevelés kérdésére fekteti a t. miniszterelnök ur. Ha ebben a programban egyáltalában van valami értékes, van valami előrehaladás, tagadhatatlan, hogy a katonai nevelés kérdésében igért reformok képződnek ilyen értéket. Mit mond erre Pitreich hadügyminiszter ur? Azonos az ő nyilatkozata a szabadelpvü parti programjában erre nézve foglaltakkal és a miniszterelnök ur által itt kifejtettekkel? Nem! Bizonyos koncessziók az ő nyilatkozataiban is foglaltatnak. Nevezetesen megvilágítja azt, hogy tulajdonképpen mennyiben várhatjuk ezen ígéretek bevitelét: hogy a katonai tisztképző intézetekben az általános műveltség megszerzésére szolgáló tárgyak jelentékeny részben magyar nyelven fognak taníttatni és a katonai tudományok egyik-másik tárgya is magyar nyelven fog előadani.

Vajjon, t. ház, így részletezve és megvilágítva a t. miniszterelnök ur programját a közös hadügyminiszter ur nyilatkozataival, egyezik-e ez a kettő? Ha mi haladást akarunk abban látni, a mit a miniszterelnök ur nekünk ígért, úgy jóhiszeműen nem értelmezhetjük másképpen az ő ígéréseit, az ő programját, mint hogy egyáltalában a katonai tisztképző intézetekben tanított tárgyaknak legjelentékenyebb része és pedig számban és súlyban egyaránt legjelentékenyebb része, fog a magyar állam területén elhelyezett tisztképző intézetekben a magyar állam nyelvén taníttatni. Ennek értékét devalválja a hadügyminiszter nyilatkozata és most már nem lehet abban semmi kétségünk, hogy a gyakorlatban még jobban devalválódni fog ez a program (Ugy van! Ugy van! a bal- és szélsőbaloldalon.) Nem lehet semmi kétségünk az iránt, hogy igazi haladás ebben nem foglaltatik és hogy ez nem egyéb, mint az, a mit mi meggyőződésünk szerint régen ívalottunk, nem egyéb, mint a követeléseink elhatalmasítására szánt ígért; a mi számon hagyományoszerűen keresztülvont mézes madzag. (Ugy van! Ugy van! a bal- és szélsőbaloldalon.) Egy hang balfelől: Nesze semmi, fogd meg jól! De, t. Ház, pártom felfogásához képest merőben tagadom, hogy a hadügyminiszternek a nevelés kérdésében egyáltalán illetékesége volna, mert hiszen olvassa el a közös hadügyminiszter, a ki nemcsak ismerni, de megtartani is köteles a magyar törvényt az 1867. XII. t.-cz. 12. §-át, amely a magyar hadsereg kiegészítését egyenesen és kizárólag az országgyűlés hatáskörébe utalja. A tisztképzésre nézve pedig nem vonatja kétségbe a t. hadügyminiszter ur, — hiszen valamennyi véderőtörvényünk is bizonyítja, — hogy az nem egyéb, mint a hadsereg kiegészítésének egyik kategóriája, egyik forrása. (Ugy van! Ugy van! a bal- és szélsőbaloldalon.)

Sem a nevelés szempontjából nem tartozik a közös ügyek keretébe, mert hiszen a nevelés egyáltalában semmiféle vonatkozásában sem válhatik közös ügyggyé, sem pedig a hadsereg kiegészítésére irányuló vonatkozásában közös ügyggyé a mi törvényünk helyes értelmezése szerint nem tehető. (Ugy van! Ugy van! a bal- és szélsőbaloldalon.) Epen ezért nagy zuhanást látok én nemcsak a hadügyminiszter ur felfogásában, de a t. miniszterelnök urnak ezzel szolidaritást valló tegnapi nyilatkozataiban is annak folytán, hogy ő bővebb felvilágosításokat, a mint mondá, a delegáció

illetékesége alá tartozóknak jelenti. Mert hiszen, ha nem közös ügy a tisztnevelés, sem mint a közoktatásügynek, sem mint a hadsereg kiegészítésének egyik kategóriája, akkor az semmiféle módon, semmiféle vonatkozásában a magyar delegáció elé sem tartozhatik, (Ugy van! Ugy van! a szélsőbaloldalon.) hanem egyedül és kizárólag idetartozik, a magyar országgyűlés hatáskörébe. (Igaz! Ugy van! a szélsőbaloldalon.)

Lássuk, t. ház, hogy mennyiben fedi egy másik értékesnek mondott pontját a t. szabadelpvüparti katonai programjának és a miniszterelnök ur ígéréteinek a közös hadügyminiszter fejtegetései, nevezetesen a magyar tisztek visszahelyezése kérdésében. Hogy a magyar nemzet önállósága és a magyar nemzet jövőjének állandó biztosítása szempontjából milyen kevés értéke van az 1867-es békeműnek, azt semmi sem bizonyítja inkább, mint a közös hadügyminiszternek az a beismerése, hogy ők csak annyira becsülték a magyar királynak legfőbb haduri minőségben kiadott 1868. augusztus 6-án kelt rendeletét, hogy az náluk ugyszólván elkallódott, hogy azt figyelembe sem vették, már nem is ismerték, a hadügyi kormány vezetőjét sem véve ki, a ki ezt beismerte és a mely beismerése világosan benne van a közös hadügyminiszternek minapi fejtegetésében.

És mi garancia lehet tehát egyáltalán ezeknek a reformígéreteknek a teljesítésében, mikor egy királyi, egy legfőbb haduri parancsnak ennyi szult, ennyi értéket tulajdonítanak a hadügyi kormányzat vezetői? Hiszen, hogyan bizhassunk mi egyáltalában abban, hogy bármi, csak a legkisebbké mértékben is teljesülni fog a magyar nemzet jogos aspirációiból, mikor azt látjuk, hogy a magyar nemzet törvényhozásának is alárendelt és habár nem közvetlenül is, de ennek is felelősséggel tartozó közös hadügyminiszter nem azt mondja világosan, hogy én alávetem magamat; nem deferál a magyar törvényhozás akaratának, hanem azzal szembehelyezkedik az által, hogy elég vakmerő ezen nemzeti akarat teljesítésének a határait megszakítani! Mi azt követeljük attól a közös hadügyminisztertől, hogy respektálja a magyar nemzet akaratát, engedelmeskedjék annak és ne merészkedjék a határok megszakításáról beszélni. (Igaz! Ugy van! a szélsőbaloldalon.) Hiszen, mikor azt halljuk az osztrák delegációból felénk kiáltani és pedig a hadügyi kormány fejétől, hogy nem lesz oly hadügyminiszter a világon, a ki a törvényhozás akaratát azokon a határokon túl teljesítse és respektálja, a mely határokat az ő katonai egyoldalú felfogása megszakít, akkor ez nemcsak támadás, de nyílt ellenszegülés a magyar állam ellen (Igaz! Ugy van! a szélsőbaloldalon), a mit eléggé megtorolni nem lehet, a mi nek megtorlására azonban — fájdalom — ott és itt, egyaránt hiányzik az erő. (Igaz! Ugy van! a szélsőbaloldalon.)

És azután ott van a zászlókérdés. Ez a régóta vajdó kérdés is tárgya a magyar aspirációknak. A most folyamatban lévő harcnak megindulása előtt az 1902. évi delegációnális ülésekben azt mondotta Széll Kálmán volt miniszterelnök ur, hogy ő gondoskodni fog arról, törekvése neki és ez iránt már meg is van a legfelsőbb helyen a megérlelt elhatározás, hogy a hadseregben a jelvény- és zászlókérdés a magyar állam közjogának megfelelőleg oldásuk meg. Hogy mit értett ezen, a magyar állam közjogának megfelelő megoldás alatt, azt mindenkinek a találatkonyságára bízta; sem ő tőle, sem utódaitól, sem azóta senkitől illetékes helyről nem hallottuk, hogy tulajdonképpen mik ennek a megoldásnak a rudimentumai, bennünket utalnak ide is, oda is, belátásra, türelemre kérnek, kívánják tőlünk a harcnak abbahagyását, rossz néven veszik tőlünk a történetek után azt is, hogy a magyar nemzet követeléseinek a védelmére és az azok ellen intézett támadásoknak visszaverésére vállalkozunk, de igazi meggyugtatást nem hallunk senkitől

arra né
megfel
sek tal
oldalon
tetben
expozé
— fáj
(Ugy
talma
semmi
mégis
a vaju
potnál
azt his
gyobb
állapot
E
szerén
is kére
tulajd
a refo
kérdés
dat es
kell s
kotmá
a mik
ezeket
vonals

hangz
ban á
a meg
jában
nevez
törvé
hadüg
hogy
gr. T
mazás
uj vé
fogna
menny
közös
esaku
kerül
nunk
kivál
ezeket
utalh
a bal
ket a
nak
uton
hozta
tozna
törvé
enge
kódé
(Hel)

mind
akar
a ka
hadü
az ő
mor
merit
lehe
a leg
esak
féle
máb
sítés
kebe
van

nag
perr
pony
ciój
tést
vádi
éret
sen,
ját
zölt
telj
nyil
gatá
kor
nem

arra nézve, hogy csakugyan közjogunknak megfelelő megoldást fognak ezek a kérdések találni. (Igaz! Ugy van! a szélsőbaloldalon.) És az a némaság, a mely e tekintetben foglaltatik a közös hadügyminiszter expozéjában, nekem eléggé ékesen szóló és — fájdalom — eléggé elszomorító válasz. (Ugy van! a szélsőbaloldalon.) a mely tartalmazza azt a feleletet, hogy mi ugyan semmit sem várhatunk e részben és ha mégis valami megoldást látunk majd ebből a vajadásból, az rosszabb lesz a mai állapothoz; az, t. ház, a nemzeti ellentállást, azt hiszem, hogy még nagyobb erőre, nagyobb tüzre fogja élesíteni és sorvadó közállapotainkat még jobban meg fogja rontani.

Egyáltalában talán nem túlzás és nem szerénvtelenség itt ezen az oldalon az iránt is kérdést intézni a t. kormányhoz, hogy tulajdonképpen mily formában fognak ezek a reformok elénk kerülni. Mert ha valamely kérdésben, ugy ezekben áll az, hogy forma dat esse rei, a mikor minduntalan körül kell sánczolnunk magunkat közjogunk, alkotmányunk formásterü meghatározásaival, a mikor minduntalan tapasztaljuk, hogy ezeket a sánczokat ostromolják és védő vonalainkat át meg át török.

A t. miniszterelnök ur egy innen elhangzott beszéd alatt közbeszólás formájában állást látszott foglalni az ellen, mintha a megígért katonai reformok törvény alakjában kerülnének megoldás alá, azt mondván nevezetesen, hogy nem tartoznak a véderőtörvény keretébe. Most már Pitreich közös hadügyminiszter ur ezzel ellentétben expozéjában azt mondotta, hogy abból a czélből, hogy magyar kormányt lehessen alakítani, gr. Tisza István miniszterelnök ur felhatalmazást kapott annak a jelzésére, hogy az új véderőtörvényben miféle engedmények fognak tétetni a magyar nemzeti követelményeknek. Ebből az látszik, mintha a közös hadügyminiszter ur szerint e kérdések csakugyan a véderőtörvény reformjában kerülnének megoldásra. De nekünk ezt tudnunk kell, ez a mi magunktartására nézve kiválóan fontos, mert, t. képviselőház, mi ezeket a kérdéseket a felségjog körébe utalhatónak nem tekinthetjük. (Helyeslés a bal- és a szélsőbaloldalon.) Mi tehát ezeket a kérdéseket rendelettel megoldhatónak nem tarthatjuk s azoknak rendeleti uton való megoldásához magunktartásával hozzá járulhatunk, mert ezek idetartoznak, a mi elbírálásunk, a mi alkotmányos törvényhozási ellenőrzésünk alá és nem engedhetjük, hogy kivonják őket közreműködésünk és köteles ellenőrzésünk alól. (Helyeslés a bal- és a szélsőbaloldalon.)

Ime tehát, homály az egész vonalon, minden kérdésben. Ezt a homályt hiába akarja eloszlatni a t. miniszterelnök ur azzal a kategorikus kijelentésével, hogy a közös hadügyminiszter állásfoglalása teljesen fedi az ő programját és az ő ígéreteit. Szomorúan vesszük e kijelentését tudomásul, mert hisz, ha csakugyan fedi, tisztában lehetünk azzal, hogy azok az ígéretek a legkisebb mértékre devalválódnak és nemcsak ki nem elégítők, de egyáltalán semmiféle megnyugvást e harenak mostani stádiumában sem bennünk, sem követeléseit teljesítését önköztől, a többségtől követelő nemzet kebelében nem szülhetnek. (Igaz! Ugy van! a bal- és a szélsőbaloldalon.)

De, t. képviselőház, ott van a másik nagyfontosságú kérdés, a katonai bünvádi perrendtartás kérdése, a melyről gróf Apponyi Albert t. képviselőtársam interpellációjára a t. miniszterelnök ur azt a kijelentést tette a ház előtt, hogy a katonai bünvádi perrendtartás tárgyalása még nem érett odáig, hogy arról nyilatkozatot tehesen, a magyar kormány a maga álláspontját a hadügyi kormányzattal még nem közölte. Ezt csakugyan teljesen fedi, ezzel teljesen megegyezik a hadügyminiszter ur nyilatkozata. En azonban, t. ház, ezt a hallgatást, az állásfoglalás késleltetését a magyar kormány részéről nemcsak megokoltak nem tartom, de megengedhetőnek nem vé-

lem, mert minél inkább szükséges a megnyugtató és mentül inkább akarná azt a t. miniszterelnök ur a maga kijelentésével elérni, annál jogosabban követeljük tőle, hogy közölje velünk, a mi az álláspontja ebben a tekintetben. Az, a mi a t. szabadelvű párt katonai programjában erre nézve is foglaltatik, minket ki nem elégíthet, meg nem nyugtathat semmikép és mi az ellen nagyon természetesen összes ellenzéki erőnkkel és kötelelességérzetünkkel állást foglalunk.

De hiszem, t. ház, mi ezt nem is tekinthetjük tulajdonképpen katonai kérdésnek; hiszen ez az igazságszolgáltatás kérdése. És itt nemcsak a nyelvkérdés jut ám előtérbe. Nekünk tisztába kell ám jönni azzal, hogy magyar állampolgárok felett csak azért, mert azok a legsúlyosabb állampolgári kötelelességeket teljesítik, megszűnik-e a magyar állam igazságügyi felségjoga, vajjon átmegy-e az egy nem létező, csupán a Reichseinheit érdekében konstruált és védelmezett felségjog körébe? Nekünk tisztában kell lenni azzal is, vajjon a t. kormány miképpen kontemplálja az itélethozatalt, az itélethirdetést; tudnunk kell azt, hogy Magyarország kormánya megvédi-e a magyar állam igazságügyi felségjogát, megengedhetőnek tartja-e azt, hogy a magyar állampolgárok egy kategóriája felett a közös uralkodó, a császár és király nevében történjék az itélkezés? (Igaz! Ugy van! balfelől.) Tudni akarjuk azt, hogy új közös ügynek akarja-e becsempészni és talán a köznyugalom érdekében feladni a magyar állam legeminebb felségjogát? (Igaz! Ugy van! balfelől.)

Ez a párt annak idején állást foglalt a konzuli bíraskodás ellen is, a melynek keretében talán arra is gondolta, hogy erre majd később precedensként lehessen hivatkozni s minden oldalról sürgetett katonai perrendtartás tárgyalásánál megalkották a közös uralkodó nevében való itélkezést.

En bátor voltam már az igazságügyi tárcza költségvetésének keretében rámutatni arra, hogy ha normális viszonyok között ez az országgyűlés a maga mandátumát mindvégig teljesítheti, ebbe a ciklusba fog beleesni a konzuli bíraskodásról szóló törvény revíziója is. Nagyon szomorú találkozás a véletlennek, ha ugyan egyáltalában idekerülhet a katonai bünvádi perrendtartás reformja, hogy a magyar igazságügyi felségjog védelmének a harcát két fronttal szemben is kell megvívunk és t. miniszterelnök ur azon magatartása után, a melylyel tegnap szolidaritást vállalt a közös hadügyminiszter felfogásával, bizony semmi reményünk nem lehet nekünk az iránt, hogy a t. miniszterelnök ur a magyar államnak ezt a felségjogát meg fogja védelmezni, sőt tartanunk kell attól, hogy ebben is engedelmes hiva lesz a közös hadügyminiszter és az osztrák katonai körök felfogásának. (Igaz! Ugy van! balfelől.)

Azon sok támadás közül, a melyet el kellett szenvednünk a közös hadügyminiszter expozéjában, mivel az illetékes és köteles megtorlásban nem részesült, a t. miniszterelnök ur megengedi nekünk, hogy mégis lehet olyan, a mi az ellenzéknek a méltó, komoly kritikáját provokálja. Ilyennek tartja ő — de csak mint kifejezést — azt, hogy a magyar nemzetet is azok között a nemzetiségek között sorolja fel a hadügyminiszter ur, a melyeknek önálló állami léte nincsen, nevezetesen, a mint azt mondja a hadügyminiszter: a magyar, német, cseh és lengyel „Nation” között.

Azt mondja a miniszterelnök ur, hogy ezt nem kell rossz néven venni, mert ez a német szókincs szegénységének rovására irandó. (Derűtség a szélsőbalon.) Ime a hadügyminiszter ur a magyar katonai nevelés kérdésében pedagógiai; szociális szempontokat karol fel, tehát kiváló pedagógusnak nyilatkozott meg, nem csak kiváló katonai szakembernek. A t. miniszterelnök ur a t. hadügyminiszter ur pedagógiai érveivel akarja bizonyítani, mennyire fedi az ő programját a katonai nevelés kérdésében

a közös hadügyminiszter. Ime a kiváló pedagógusnak segítségére jött a kiváló filologus, csak hogy ezen filológiai segítségnek nem sok hasznát veheti a közös hadügyminiszter ur, mert tévedésben van a t. miniszterelnök ur abban a tekintetben, hogy a közös hadügyminiszter ur nem ismeri a „Nation” és „Nationalität” közti különbséget. Ráczáfol azonban erre már másnapi beszédében a közös hadügyminiszter ur maga, a ki már ebben az összefüggésben egy szónoknak adott válaszában nem „Nation”-ról, hanem „Nationalität”-ról beszél, ráczáfol előző expozéjában is, mikor a két állam ama felnővelése után, a melynél kitűnő anatomusnak bizonyult, a közös hadügyminiszter hozzá teszi: „und so weiter”. Tehát a magyar, német, lengyel után „und so weiter” horvát szláv, olasz, szóval a ehlopyi hadiparancs, a néptörzsek végtelen sorozatával ebben a poliglott ugynevezett „monarchiában”. (Igaz! Ugy van! a szélsőb.)

Vajjon az a kijelentése a közös hadügyminiszter urnak, hogy ez a közös hadsereg az összes nemzetek hadserege, nem azt bizonyítja-e, hogy a mi rosszalásunk, kárhözható itéletünk teljesen jogosult? — Micsoda beszéd az, hogy ez a hadsereg az összes nemzetek hadserege?

Nem tudja azt az a kiváló katonai szakember, ki nekünk is miniszterünk, hogy az u. n. osztrák-magyar monarchia 1867-ben dualisztikus alapra helyeztetett, hogy ez a hadsereg a két önálló államnak közös hadserege? (Igaz! Ugy van! a szélsőbaloldalon.) (Ilyen támadást intéz a magyar alkotmány ellen csak azért, hogy az osztrák nemzetiségek lelkében bizonyos megnyugvást keltsen és ezért a hadsereget az összes nemzetek hadseregévé teszi. — Deák Ferenc és gr. Andrássy Gyula szellemét is felidézi ellenünk a közös hadügyminiszter ur. Nem dualisztikus intézménynek tervezték-e ők ezt a közösnek mondott hadsereget? Vajjon gr. Andrássy Gyula panaszát nem ismeri a közös hadügyminiszter ur, a ki sajnálattal említi, hogy a közös intézmények között a hadseregből hiányzik a paritás megvalósítása? Van-e ennek a dualizmusnak, állami önállóságunk szempontjából valami értéke, hogyha épen az illetékesnek mondott tényező, ki nekünk is miniszterünk, azt akként értelmezi, hogy abból a paritást teljes mértékben kizárja és ha bizonyos koncessziókat magyar nemzeti szempontból tesz is, ezt csupán a katonai czélszerűség és szükségesség szempontjából hajlandó megtenni, jogtalanul, a magyar alkotmány elleni vakmerő támadással szabva meg a magyar törvényhozás akarata teljesítésének határát. (Igaz! Ugy van! a szélsőbaloldalon.) Így akceptálja a közös miniszter Magyarországnak közjogát! Mi megköszönjük szépen, hogy ha ilyen elfonyomulást tapasztalunk a t. miniszterelnök urnak közreműködése következtében a hadügyi kormánynál, Mi megköszönjük szépen az ő felvilágosításait Pitreich közös hadügyminiszter ur szeretetreméltó konziliáns egyéniségéről. Elhiszszük azt, hogy ő modern katona, hogy ő jó katona, azonban semmiféle reménységet ebből a nagy entene cordialeból a mi aspirációnknak bármilyen módon való teljesítésére a történetek és az elmondottak után, fájdalom, mi egyáltalában nem táplálhatunk.

A t. miniszterelnök ur megnyugszik a közös hadügyminiszter urnak abban a kijelentésében, hogy ő nem engedi azt meg, hogy az összes nemzetek eme hadseregében egyik nemzetnek tagjai a másik nemzet tagjait elnyomhassák és azt mondja, hogy épen nekünk, a kik mindig a germanizáció miatt panaszkodunk a hadseregben, kell ezt a nagylelkű kijelentést teljes megnyugvással fogadni. Mi azonban nem nyugvszunk meg, sőt mi azt sajnáljuk, hogy ő megnyugszik, sajnáljuk ezt annál inkább és annál kevésbé nyugodhatunk meg mi, mert látjuk, hogy kik nyugodtak meg a közös hadügyminiszter urnak ezen kijelentésében. (Ugy van! a szélsőbaloldalon.)

A t. miniszterelnök ur nagy emfázissal szólított fel minket a harcoknak abban-hagyására ismételtén, azzal érvelvén, hogy ne tegyünk szöveget a magyar nemzet és a magyar állam önállóságának esküdt ellenségei javára. De lássa a miniszterelnök ur: felvonultak ott a magyar állam önállóságának esküdt ellenségei és egytől egyig kifejezték az ő tetszésüket. Méltóságos elölvasni, hogy miképen jelzi az osztrák delegáció üléséről szóló tudósítás ennek a nagy megnyugvást keltő beszédek fogadtatását: „Lebhafter, auhaltender Beifall und Häudeklatschen. Der Kriegsminister wird allseitig beglückwünscht.“ Abban, a miben megnyugodhattak Magyarország halálos ellenségei, abban való megnyugvást ne várjon a t. miniszterelnök ur ettől az ellenzékétől, de ne várjon attól a magyar nemzettől sem, a mely ellen intézett ezen támadások az ő ellenségeinek tetszését aratják. (Ugy van! a szélsőbaloldalon.)

Nem lehet itt szó megnyugvásról, nem lehet szó soha addig, míg mi nemzünk igazat ki nem vivjük, míg a magyar állam önállóságát a független magyar hadsereg felállításával nem biztosítottuk. Nem lehet ezt a megnyugvást előidézni sem hatalmi szóval, sem opportunizmussal. Hatalmi szóval nem lehet elérni azért, mert hiszen a hatalomnak erőlködése mindig, tudjuk nagyon jól, magának a hatalomnak erőlködése mindig, tudjuk nagyon jól, magának a hatalomnak katasztrófáját idézte elő, de azért sem lehet, mert az elmúlt századoknak története megtanított minket az osztrák hűségnek hitelere. Hiszen megszegték folytonosan szentesített törvényeinket. Hogyan bizzunk tehát ígéreteikben? Legyen vége a magyar nemzet jámbor naivságának. (Ugy van balfelől) és most már a hallottak után legyen részen minden magyar, a leggyezebűbb választópolgár is, de az ő képviselőik is, itt vagy amott, az ellenzéken vagy a kormányparton egyaránt, mert a tapasztalt osztrák támadásoknak visszaverése immára nemzet közlekiismeretének és becsületének követelése. (Ugy van! a baloldalon)

Ezt az immár felébredt közlekiismeretet nem lehet ám elhallgattatni semmiképen, a Deák Ferencze való ismételt hivatkozásával sem, mert mi tudjuk nagyon jól és ha a t. közös hadügyminiszter ur nem tudja, ám olvassa el. gróf Lónyai Menyhértnek a kiegyezési tárgyalások előkészítő munkálatai folyamán vezetett naplójából megtudhatja, hogy a törvénynyé vált javaslatba nem ok nélkül iktatták bele a „magyar hadsereget“, megtanulhatja, hogy az ő centralista elődjai 1867-ben micsoda merev ellentállást tettek ki a magyar hadsereg intézményének még csak említése ellen is, hogy Deák Ferencz és társai mily határozottsággal ragaszkodtak ennek fentartásához, annyira, hogy Deák Ferencz Lónyai útján megfenyegette az ő pártját, hogy inkább az oppozícióba fog menni, semhogy a maga álláspontjából bármit is engedjen.

A mikor önök egy 36 esztendőös gyakorlatra hivatkoznak, a melynek folyamán a magyar nemzeti követelések állítólag határozottabb alakban fel nem merültek, akkor ez félreismerés vagy szándékos elhallgatása a történeti tényeknek. A véderőjavaslat tárgyalásai, évenként megújuló katonai vitáink mutatják, hogy erről az oldalról, az önök oldaláról és a t. középről is, bár nem az önálló magyar hadsereg általunk vallott álláspontján, a nemzeti követelések mindig beható vita tárgyul szolgáltak. De nemcsak az ellenzéki, különösen a függetlenségi-párt magatartására hivatkozhatom. Ott vannak mindjárt az osztrák felfogás szerinti felségjognak állítólag kedvező 1867. békemű megalkotása után midjárt az első véderőtörvény tárgyalása alkalmával Kerkapoly elbádog által tett kijelentések, a melyekből megtanulhatja a közös hadügyminiszter ur, hogy miképp magyarították a hadsereg közösségét. Nem akarok erre bővebben kitérni, csak rámutatok arra, hogy az a Kerkapoly Károly, a ki a vezényleti

nyelv kivételével a magyar hadsereg nemzeti berendezése tekintetében a mi álláspontunkhoz nagyon közel eső állást foglalt el, azzal honoráltatott, hogy nyomban az első véderőtörvény tárgyalása után, honvédelmi államtitkárrá neveztetett ki, tehát annak a gr. Andrássy Gyulának munkatársául, a kire való hivatkozással akarja megtámadni Pitreich közös hadügyminiszter ur a mi álláspontunkat. Ime közvetlenül 1867-ben a hadsereg közösségét, a felségjogokat nem úgy értelmezték, a mint ma tesszik, hanem úgy, hogy az dualisztikus intézményt s így abban a magyar nemzet jogos igényeinek a paritás alapján kell érvényesülést szerezni. (Igaz! Ugy van! a szélsőbaloldalon)

A t. miniszterelnök ur beszédének folyamán a hadsereg hagyományainak tiszteltét követeli tőlünk. Százszor elmondott dolgokat nem akarok ismételni. Vérezni meg nem szűnő, folyton folyvást feltépett sebeket nem akarok mélyíteni, de csodálkozom a miniszterelnök uron, hogy szükségét látta ezen hagyományokat védelmébe fogadni. A katonai tisztikar becsületét ugyan erről az oldalról soha meg nem támadta senki. Erre példát nekünk mutatni nem tud! (Ugy van! a szélsőbaloldalon)

És ha közeledés mutatkozik állítólag a tisztikar részéről a nemzeti aspirációkhoz, ugyan, t. többség, honnan van az, hogy soha egyetlenegy nemzeti ünnepünkön sem látjuk a hadsereget, sőt azt tapasztaljuk, hogy meg van nekik tiltva az azokban való részvétel, melyet politikai demonstrációnak mondana a t. honvédelmi miniszter ur, a melyet a Dienstreglement 46. szakaszának sulya alá helyezte, a melyet úgy állított oda a közös hadügyminiszter, mint a hadsereg szellemének megtestesülését, a melyet oda állított a magyar törvényhozás fölé, a mely az ő számára nem létezik, mert ő csak katoná és csak a Dienstreglement-et ismeri.

Hagyományokról ne beszéljünk itt, azokat kár volt szóba hozni, hiszen erre is ráillik, a mit Lamartine a nagy forradalom egyik epizódjáról mond, hogy annak a története telve van vérről és könnyről. E hagyományoknak története is tele van vérről és könnyről, tele van a magyar nemzet vérével, a magyarok özvegyeinek és árváinak könnyeivel. (Élénk tetszés a szélsőbaloldalon.)

Lamartine hozzáteszi, hogy e hagyományoknak azonban megvan a maguk tanulsága a népek számára, én pedig hozzátehetem, hogy megvan a maguk tanulsága a trónok számára is. Csak az a baj, hogy ezeket a tanulságokat nem szivlelik meg sem a népek, sem a trónok. Fájdalom, nem szivlelik meg a magyar nemzet sem. Pedig ha a nemzet számára örök tanulság az, hogy: „Itt élnek, halnak kell!“ a dinasztianak is meg kell tanulnia, mert ha meg nem tanította multunk, megtanítják majd a jövődönök eseményei, hogy Magyarországon kívül nincs és nem is lesz neki élete. A tárgyalás alatt lévő törvényjavaslatot nem fogadom el. (Élénk helyeslés, éljenzés és taps a szélsőbaloldalon. A szónokot számosan üdvözlök).

NAPI HIREK.

— **A város kaszáló vásárlása.** Lukács Géza debreczeni lakos a Guton levő 50 hold kaszálóját megvételre felajánlotta a városnak. Holdanként 240 koronát kér a kaszálóért. A tanács, miután a megvételre ajánlott kaszáló a város kaszálójá mellett van, elhatározta a kaszáló megvételét, de csak az esetben, ha Lukács holdanként 200 koronáért, vagyis 10,000 koronáért átengedi.

— **A Gut-pusztá felmérése.** A debreczeni kataszteri helyszínelési felügyelőség megkeresést intézett a városhoz. A felügyelőség azt mondja, hogy az elmúlt év-

ben Mártonfalva községhez tartozó földéken felmérést eszközöltek és tudvalevőleg az idén is folytatják a felmérést. Most azoknak a földeknek felmérésére kerül a sor, melyek Mártonfalva községhez tartoznak közigazgatásilag, de Gut-pusztá néven a város és debreczeni gazdák tulajdonát képezik. A felügyelőség arra kéri a várost, ha a felméréseknél valami óhaja van, tudassa azt a felügyelőséggel.

— **Gaszner Károly halála.** Debreczen patriarchalis életet élő, előkelő kereskedelmi világának újból gyászja van. Debreczen legrégibb kereskedője Gaszner Károly halt meg s vele sirba szállt újból városunk egyik régi polgára, a ki mint kereskedő nyugalomba vonulván, mint kiváló szakembert a pénzintézeteknél érvényesítette tapasztalatait, sok tudását. Gaszner Károly kiterjedt rokonságával együtt gyászolnak ezek az intézetek és kiveszi részét a gyászból Debreczen egész társadalma. A halálozásról, a mely általános nagy részvételt keltett, a család a következő gyászjelentést adta ki: A benső fájdalom lesújtó érzetével jelentjük, hogy szeretett jó férjem, áldott emlékü atyánk, após, igen jó testvér, sógor és rokon Gaszner Károly volt kereskedő, az Osztrák Magyar Bank váltó bírálója, a Debreczeni Ipar- és Kereskedelmi Bank elnök-igazgatója, a koronás arany-éremet kereszttulajdonosa munkás életének 78 ik, boldog házasságának 40-ik évében, rövid szenvedés után, a hit vigaszának magához vételével, folyó hó 15-én reggel elhunyt. A temetés folyó hó 19-én délután 2 és fél órakor a Szent-Anna-utcai 11. számú házból a rómkath. egyház szertartásával lesz; az engesztelő szent mise folyó hó 20-án délután 9 órakor fog az egkek Urának bemutatattani. A végtesztességtételre fájdalmas szívvel hívjuk meg rokonainkat, barátainkat, ismerőseinket. Debreczen, 1904. január 17. Ö. v. Gaszner Károlyné Kornhoff-r Amália. Gyermekai: Gizella öz. Torday Gáborné; László, Margit és Gábor, gyermekeivel; Kálmán; Károly nejeivel; Kugler Máriaival és Margit leányával; Géza. Testvérei: Josepha öz. Stenczger Károlyné. Antal, Saint-Louis. Áldás emlékének! Ugyanosek külön jelentést adott ki a „Kereskedelmi és Iparbank“ is.

— **Szárnys vadak külföldre szállítása.** A földművelésügyi miniszteriumhoz sok panasz érkezett arról, hogy az ország egyes vidékein a hasznos vadakat összefogdoszák és ezeket, valamint ezeknek a szárnys vadaknak tojásait külföldre szállítják. Ez a helyzet a vadállomány kiirtásával fenyeget, miért is a miniszter rendeletet küldött Debreczen város tanácsához, melyben elrendeli, hogy ilyen vadakat ezután csakis hatósági engedéllyel lehet külföldre szállítani. A folyamodást egyenesen a miniszterhez kell intézni és az ő engedélye alapján a város első tisztviselője adja ki a tanúsítványt a szállításról.

— **Adomány a népkönyhának.** A tanács a népkönyhának ma tartott ülésén 3 öl tüzfát utalványozott ki.

— **A nagyerdei nyári lakok kezelése és bérbeadása.** A városi bérházakat és a többi bérbeadandó épületeket a főmérnök kezelte és adta bérbe. Kivételt képeztek ez alól a nagyerdei nyári lakok, melyek a kulturatanácsnok felügyeletére voltak bízva. A tanács ma Oláh Károly tanácsnok előterjesztésére kimondotta, hogy ezután a nagyerdei villák felügyeletét és bérbeadását szintén a főmérnökre bizza. Egyidejűleg azt is kimondotta a tanács, hogy azok, kik netalán a bérösszeggel hátralékban

vannak, addig, míg azt ki nem fizetik, nem bérelhetnek városi villát.

— **Katonakard a korcsmában.** Hermanu Mátyásné korcsmájában tegnap véres verekedés volt, melynek hősei voltak Juhász Sándor, Mányi János napszámosok és egy közhuszár. Egész délután ittak s estére olyan részegek lettek, hogy nem akart nekik se a korcsmáros, se a felesége több italt adni. Lett erre a kijelentésre óriási zűrzavar. A részeg emberek megrohanták a korcsmárost és feleségét, a huszár kardot rántott s leszurással fenyegette a korcsmáros párt. A huszárt a katonai őrzővezeték győzte le, a két napszámost pedig bezárították a rendőrségre.

— **Életveszélyes részeg ember.** Keresi János Homok-utca 6 szám alatti lakos tegnap ugyancsak felőntött a garatra. A sok szeszről deliriumba esett s valóságban ördöngösi kezdett. Mindenkit ledéléssel fenyegetve, egy éles fejszével futkosott összeviszta. A lakásában összetört mindent s később az utca felőli részről beverte az ablakot s bontogatni kezdte a házát is. Alig tudták megfékezni. Megkötözve a rendőrségre szállították.

— **Vásárvasárnapi krónika.** Tegnap lévén vásárvasárnapja, nagyon mozgalmasság uralkodott a városban s a nagy forgalom élénken foglalkoztatta a rendőrséget is. Volt részeg ember tulon tul sok, úgy hullottak a járdán, mint ősszel a levelek. Korcsmai verekedésekben is bőven volt része a vásárvasárnapnak. — Serbán Illés Mihály teknőárosok a Kossuth-utczán rögtönöztek nagy verekedést, nem kis látványosságot szerezve a járőrkelőknek.

— **Frizzio Fregoli Debreczenben.** Frizzio Fregoli, a világhírű művész, ki jelenleg már tizedik estén aratja a dicsőséget Szegeden, Debreczenbe is eljön. Makó igazgató kérvényt intézett a tanácshoz, engedje meg, hogy Frizzio Fregoli a debreczeni színházban 6 estén át, bérletszünetes előadások alatt, rendezés helyett vendégszerepelhessen. A tanács az engedélyt megadta. Melyik nap lép fel Frizzio Debreczenben, még nem tudni, ez iránt most folytat tárgyalásokat az igazgató a művészszel.

— **A „Magyar gyáriparosok országos szövetségének”** debreczeni fiókja január 19-én délután 3 órakor a kereskedelmi és iparkamara helyiségében ülést tart az alábbi tárgysorozattal: 1. elnöki jelentések a fiók ügyeiről, a közgyűlés és alapszabály módosításáról, 2. önálló magyar vámterület autonóm vámtarifájának kidolgozása, 3. kiviteli üzlet előmozdítására szóló javaslatok, 4. közszállítások rendezése, 5. hatósági és állami verseny elleni állásfoglalás, 6. 64.922. sz. miniszteri rendelet, a munkások egészségének megővése tárgyában, 7. a szövetség ügyvivő igazgatójának átírata (dr. Neményi Ambrus), 8. Indítványok.

— **Meghívó.** „Az állami tisztviselők országos egyesületének debreczeni-hajdúmegyei köre” 1904. január hó 29-én délután 5 és fél órakor a városháza nagy tanácstermében tartja évi rendes közgyűlését, melyre a tagokat meghívja az elnökség. Tárgysorozat: 1. Elnöki jelentés a kör tevékenységéről. 2. Számvizsgálók jelentései és ennek alapján a felmentvény megadása. 3. A jövő évi költségvetés előterjesztése. 4. Esetleges indítványok tárgyalása, melyek 4 nappal a közgyűlés előtt a választmányhoz beadattak. A választmány határozati javaslata a fizetési rendező törvényjavaslat tárgyában. 5. Esetleges felebbesések. 6. Választások. Választandó: titkár (lemondás-folytán), az alapszabályok 30. §-a értelmében

ben kisorsolandó 7 tag helyére 7 választmányi tag.

— **Letzter József fényképészeti, festészeti és fényképnagyítási műterme Piac-utca 44., dr. Ujfalussy-ház. Állandó fényképképzés a műterem kapubejárataánál levő kirakatokban.**

TÁVIRATOK.

A képviselőházi ülése.

— A „Debreczen” eredeti távirata. —

Bpest január 18.

A képviselőház mai ülésén Jakabffy elnököl. Folytatták az ujonezmegajánlási javaslatot.

Első felszólaló Buzáth Pál volt, a ki a néppárt álláspontját fejtette ki. A javaslatot nem fogadja el, mert Tisza István miniszterelnök ígéretében nem lehet bizni. Buzáth kéri, hogy Tisza nyújtson garanciát arra nézve, hogy biztosan végrehajtja a Házban kifejtett katonai programját.

Kaas Ivor beszélt azután igen hosszan. Valószínű hogy kibeszéli az ülést. Kaas Ivor részletesen támadja a katonai javaslatot, ismereti a nemzeti küzdelem történetét, a melynek során bebtzonyosodott, hogy a véderőtörvény reformjával beakarták csapni az országot. Határozati javaslatot nyújt be, hogy a Magyarországon levő katonai iskolátka helyezték a honvédelmi miniszter hatásköre alá. Az alapítványi helyeket a honvédelmi miniszter csak magyar fiukkal töltesse be és ezeket csak magyar ezredekhez helyezték.

Az ülés végén Molnár Jenő sürgős interpellációt intéz a ker. miniszterhez, hogy a postatisztek és alkalmazottak fizetési pótlékát utalják ki.

Polonyi szerdán felszólal és Pitreich nyilatkozatával foglalkozik.

Egy főherceg szerelmi regénye.

Budapest, január 18. Az elhunyt Károly Lajos főhercegnek, a király testvérének a fia, Károly Ferdinánd főherceg, a ki Prágában az udvart képviselte, beleszeretett egy polgár leányba és feleségül akarta venni. Az udvar ezt magakadályozta és a szerelmes főherceget hosszabb külföldi utra küldte. — A farsang alatt Prágában Ottó főherceg fogja az udvart képviselni.

Az új nagykarolyi képviselő napidija.

Budapest, január 18. A napokban több ízben foglalkoztak azzal a lapok, hogy gróf Károlyi György nagykarolyi képviselő napidijait elvált felesége Frank Boriska lefoglaltatta. Egyik ma déli lap azt írja, hogy

gróf Károlyi György, a ki különben teljesen vagyontalan, önmaga ajánlotta fel napidijait Frank Boriskának.

Álhírek a német császár meggyilkolásáról.

Budapest, jan. 18. Tegnap az egész fővárosban elterjedt a hír, hogy Péter szerb királyt és Vilmos német császárt meggyilkolták. A hír alaptalan, mindkét fejedelem jól érzi magát.

SZINHAZ.

Hétfő: Nőemancipáció. (A bérlet).

Kedd: Aranyvirág. (B. bérlet).

Szerda: Aranyvirág. (C. bérlet).

Csütörtök: Aranyvirág. (A. bérlet).

Péntek: Közönyt-közönnnyel. (B. bérlet).

Szombat: A velencei kalmár. (C.

bérlet).

Vasárnap: d. u. Bajusz, este: Menyecskek. (Érletszünet).

Aranyvirág.

(Operett 3 felvonásban, szövegét írta Martos Ferencz, zenéjét Huszka Jenő.)

Diadalmasan, zsufolt nézőtér előtt vount be a debreczeni színházba a legujabb Huszka-Martos-féle operett: az Aranyvirág, mely egy pajkos nápolyi utcai énekesnő kedves szerelmi történetét tárgyalja, a ki egy unalmas amerikai milliomos feleségével ruhát cserélve megpróbálja a nagyuri életet, de az irigylésre méltó jó módból visszakivánczol a régi gondtalan cigányéletbe s a harmadik felvonás utolsó jelenetében visszafut kedvese: — Beppo hajóslegény ölelő karjai közé.

Mulatságosabbnál, mulatságosabb jelenetek, gyönyörű színes képek teszik érdekessé a szöveget, melynek szép verseire Huszka irt finoman pajkos zenét. A daljátéknak zenei szempontokból nagyon értékes számai közé tartozik a „Élt leszállt... kezdetű dal és az „Élt egyszer egy kis leány” szövegű románc. Méltán sorakoznak ezek a Bob herczg népszerű melódiái közé s ugyisintén a második felvonásban előforduló stilizált friss csárdás stb.

A darab czim szerepét Felbő Róza játszotta azzal a hamisíthatlan művészetel, mely az ő általa vezetett darabok sikerét mindenkor eleve biztosítja. Bájosan szeretetreméltó volt s finom izléssel énekel, kecsesen tánczolt, pazar toalettjei meg valóban feltűnést keltettek. Táncz és énekszámait kivétel nélkül megismételtette a fellelkesült közönség.

Ráthonyi Ella a szerelem izgalmaivá várákozó angol menyecske szerepében járult hozzá a sikerhez, melyből bőven vette ki részét Mezei Andor, a kinek kellemes baritonja mintha még szivesebbé, melegebbé olvadt volna a bájos melódiákban. Pompás operett herczeg volt Faragó Ödön, elmés, ötletes s méltó társa volt a

kacagtatásban Krémer Jenő, a ki különösen zajos elevenséget keltő kupléival tűnt ki.

A többi szereplők is erősen buzgókodtak a siker érdekében s hogy nem hiába, azt igazolták a folytonos megújuló tetszésnyilvánítások. A karok, a rendezés kifogástalan készütségről tettek bizonyosságot, a kiállítás pedig valóban fényes.

Feltétlen dícséret illeti a zenekar vezetéséért Huber karmestert.

Sz. Z.

MULATSÁG.

Mulatságok sorrendje.

- Január 20-án. Gazdász táncestély a „Biká”-ban.
 Január 20-án. Csizmadia szövetkezet bálja a „Koroná”-ban.
 Január 23-án. A „Casinó” estélye.
 Január 23-án. Polgári kör bálja a „Biká”-ban.
 Január 24-én. Asztalos ifjuság bálja a „Biká”-ban.
 Január 24. Fényes jégünnep a Margit fürdő jégpályáján.
 Január 30-án. Jogász bál a „Biká”-ban.
 Január 30-án. Vas- és fémmunkások bálja a „Koroná”-ban.
 Február 4-én. Kereskedő ifjak bálja a Bikában.
 Február 6-án. Nőgyuleti bál a Bikában.
 Február 6-án. Postás bál a Koronában.
 Február 13. A debreczeni „Függetlenségi Kör” bálja a Bika szálloda disztermében.
 Február 14-én. Fillér-egylet teaestélye a Bikában.
 Február 7-én. Iparos kör bálja a Bikában.
 Február 13-án. Függetlenségi kör bálja a Bikában.

Az izr. nőgyuleti házibálja.

Ha ötletes, leleményes dolgokat akarunk látni, akkor azokra a mulatságokra menjünk el, melyeknek rendezése nőkre van bízva.

A nők leleményesség dolgában felülmulhatlanok és hogy nemcsak az életben szeretik a meglepetéseket, a rendkívüli dolgokat, beigazolást nyert szombat este az izr. nőgyuleti házibálján, mikor is egyik meglepetés után a másik érte azt a nagyszámu és díszes közönséget, kik a Bika disztermét zsufolásig megtöltötték.

Az idén valami rendkívülit akart a nőgyuleti. Az sikerült. Nem azokban a kényelmesen berendezett sátrakban rejlett a rendkívüliség, a vonzerő (habár akadnak olyanok is, kik ott találták a vonzerőt), hanem abban a valóban szellemes és ügyes előadásban, melyért a legnagyobb elismerés illeti az előadás fáradhatlan rendezőjét Faragó Ödönt.

Az u. n. leányszalon melletti színpadon kezdődött az előadás. A költészet, próza és táncz hármasszóportozatot mutattak be. A költészet mondókáját Popper Klári, a prózáét Váradi Ilonka mondták el tetszés mellett, Váradi Ilonka saját szerzeményű poetikus dolgozatát mondotta el; míg a tánczét Gyémánt Ilonka és Kardos Margit lejtették grációse, olyan tapsot aratva, hogy meg kellett ujrázniuk. A csoportozatot a háttérben 16 bájos fehérruhás leány alkotta

Majd az elnöki sátorban Balkányiné, Bödi Ella mély érzéssel, gyönyörűen énekelve ragyogtatta tüneményes hangját, a Magyarok kisérete mellett énekelte néhány magyar népdalt, óriási lelkesedést keltve.

Egyik kedves száma volt a műsor-nak az eleven plakát. Az ügyes plakátnak szereplői voltak: Schweitzer Irma és Rózsika, Tafler Gizella, Fischbein Ilonka, Váradi Ilonka, Péterfi Margit, Fisch Margit, Krausz Erzsike, Weisz Ilonka.

A magyarzó szöveget ehhez az ötletes reklámhoz, mely kiválóan tetszett, Balkányi Kálmán írta szellemesen, nem egyszer hangos derűtséget keltve.

Az est fénypontja a következő szám, volt. Egy 8 éves bájos, aranyos kis leány Ernszt Irénke balletruhában a pipacs chrisanthemum tánczot lejtette elragadó kedvességgel. — Meglepett mindenkit a könnyedség, elegancia és sikk, a melylyel ez a gyerekleányka tánczolt.

Természetes tapsorkán volt a jutalma és a kis tánczművésznő ráadásul hasonló művészettel eltánczolta még a Tarantellát.

Egy borzasztó álom ez. nagy silhonnente Hárnny operettet mutattak be. Az operettet Szávay Gyula és Faragó Ödön írták, felesleges megjegyeznünk, hogy az operett bővelkedett a szellemességekben és ötletekben.

Az operett prológusát Berger Mórné urnő olvasta fel hatásosan, finoman, pointirozva.

Faragó Ödön szolgált a képmagyarázattal és bemutatták a színpad osmer-tebb alakjait nagy tetszést és derűtséget keltve. Az operett szereplői voltak: Pfefferhorn Lukács Elek, kinél az igazi művész vér megnyilatkozását láttuk; Ma-, dame Pompadour özv. Berger Vilmosné Moulirunché — Berger Jenőné, a Csodagyerek Berger Jenő, Luka — Aufrecht Lajos, ki ebben a szerepében nagyon érezte a katonazenekar hiányát; Margaretha — Rott Erzsike, továbbá a Casanova — operettből Casanova — dr. Weinberger Sándor, Lya és barátnője Berger Mórné és Szász Adolfné, Anna szobaleány (a Tavaszról) Gyémánt Ilonka, ki ügyes tánczával ezuttal is hatást ért el, Gál Feri — Fried Ernő, az ideges pinczér a Tavaszról — dr. Veisz József, a ki ha nem lenne keresett fiskális, e szereplése után itélve egyéb más mellékfoglalkozással a pinczér-ségből is megélhetne, Szép Heléna — Hegedüs Jenőné, Lescaloppier — Radó Sándor, Göre Gábor — Krausz Mátyás, Erzsók — Lukács Erzsike.

Az élvezetes műsort egy állatnégyes zárta be, melynek szereplői voltak dr. Szenes Zsigmond, dr. Spitz Lipót, dr. Szász Adolf, Krausz Mátyás.

Az állatnégyes kotkodácsolt, ugatott, miákkolt kottából zongora kíséret mellett hahotát keltve.

A diszterem, mint már jeleztük, zsufolva volt. A város notabilitásai közül ott voltak: Domahidy Elemér főispán, gróf Degenfeld József, Rásó Gyula alispán, Kovács József polgármester, Bernáth Elemér táblai elnök, Szücs Miklós tsvzéki elnök, Hegedüs István, Tóth Aurél törv. bírák, Nagy Győző dandárparancsnok, Kretz Richárd alezredes stb.

Az előadás után kezdetét vette a táncz, mely a Magyarok jeles zenéje mellett reggelig tartott.

A bál fényes sikerében nagy rész illeti a rendezőség agilis vezetőit. A bál-on jelen voltak:

Urasszonyok: Nagy Győzőné, Bernáth Elemérné, Szücs Miklósné, Kretz Richárdné, Dobieczy Sándorné, Szávay Gyuláné, Tóth Aurélné, Hegedüs Istvánné, dr. Bruckner Ernőné, Kaszanyitzky Andorné, Szunyogh Sándorné, Kunze Gusztávné, Fischbein Ignáczné, dr. Popper Adolfné, dr. Balkányi Miklósné, Berger Jenőné, özv. Berger Vilmosné, dr. Berger Andorné, Meisels Vilmosné, dr. Moskovitz Jenőné, dr. Hegedüs Jenőné, Schwarcz Henriké, Stern Izidorné, Rott Lidóné, Veisz Zsigmondné, Turai Farkasné, Engel Ignáczné, Lukács Árminné, Neumann Joachimné, Falk Lajosné, Hollaender Józsefné, Weinberger Lajosné, dr. Szász Adolfné, Fisch Lajosné, Turai Frigyesné, dr. Freund Jenőné, Kain Józsefné, dr. Balkányi Emilné, Geiger S monné, Polacsek Ferenczné, Roth Ignáczné, dr. Balázs Bertalané, Hajnal Samuné, dr. Török Ferenczné, Kun Vilmosné, Reiner Adolfné, Felhő Rózsi, Letzer Józsefné, Váradi Ignáczné, Hevesi Gyuláné, dr. Löfkovits Mártonné, Löfkovits Arthurné, Kandel Ferenczné, Mandel Jenőné, Gara Alajosné, Márkus Miksáné, Emerich Arnoldné, Stern Zsigmondné, Rosenberg Salamonné, Ranunkel Edéné, dr. Reichard Maoné, Hofelder Jakabné, Kaufmann Maulné, Schatz Jakabné, Szántó Győzőné, ifju Schwartz Vilmosné, Uegár Albertné, Thiesen Arthurné, Jónás Mórné, dr. Popper Mórné, Ernst Vilmosné, Gyémánt Samuné, Ince Gusztávné, Debreczeni Jenőné, Stein Zsigmond, Rosenfeld Salamonne, Hollaender Józsefné, dr. Kardos Samuné, Péterfi Jenőné, Lusztig Károlyné, dr. Rózsa Mórné, Rózsa Lajosné, Rózsa Ignáczné, Rózsa Árminné, Vinkler Mártonné, Tafler Ignáczné, Ornstein Dezsóné, Horvát Jenőné, Ernst Edéné, dr. Weisz Bernátné, Erber Ernőné, Fried Samuné, dr. Moskovits Miksáné, Balkányi Edéné. — Veszeczki Zsigmondné, — özv. Roos Dezsóné, dr. Burger Péterné, Rosenfeld Mórné, Hollaender Adolfné, Grausz Sándorné, K. Hegyi Lili, Falk Árminné, Ujlaki Pirokska, Békés Lajosné, Szöllösi Ferenczné, dr. Szöllösi Béláné, Burger D. Józsefné, Grausz, Bernáthné, Hertzka Henrikné.

Leányok: Ezry Rózsika, Kálmán Hé-én, Szabó Margit, Krausz Erzsike, Popper Klári, Gyémánt Ilonka, Kardos Margit, Sveitzer Irma és Rózsika. Tafler Giza, Fischbein Ilona, Váradi Ilonka, Péterfi Margit, Fisch Margit, Krausz Erzsike, Veisz Ilona, Ernszt Irén, Veisz Berta, Mandelbaum Berta és Emma, Deutsh Irén, és Giza, Veisz Sarolta, Neumann Rózsi, Veisz Ella és Margit, Friedmann Margit, Fried Ella, Moskovitz Sarolta, Róth Erzsike, Veisz Ilona, Turai Margit, Lukács Erzsike, Neumann Fáni s Kornél, Szeréna, Schwarcz Eszti, Nelli, Ella, Deutch Irén, Haas Olga, Pollatsek Ella, Roth Cella, Keiner Giza, Krausz Rózsi, Márkus Irén, Emerich Zelma, Szántó Jolán, Fisch Margit, Hertzko Sárika stb.

Irt

Jézus ne

mondá M

reink és

egyenlő

is bünöd

És

kezde

Ne

ban bün

telenek

pongás,

nem vol

volna. T

tam eg

kivánság

adtuk le

Ne

nak, fia

ségem.

tott és

szolgál

és szem

tették v

szégyent

ajánlatá

A

hoz jut

Césár m

rűen.

—

évvel ez

zódásán

lepték e

orgiákat

előtt é

maga a

szerelem

mást, a

vallottu

legkiseb

tessé va

volt a

A

Buza á

„okt

Rozs

Zab

Tenger

Hétfőn

Holnap

O

REGÉNYCSARNOK.

A bectelen

Irta: **Guy de Montgailhard.**

— Miért? — kiáltá Severus — Hát Jézus nem halt meg a bűnösökért?...

— De vannak becsielen bűnösök, — mondá Mutius pirulva.

— Bá mi is legyen vétkük, testvéreink és mivel megbűnhődtek, velünk egyenlők. Beszélj Mutius, bármi legyen is bűnöd, mi befogadunk.

És az ifju, hosszú sóhaj után, belekezdett fájdalmas elbeszélésébe.

III.

Nevem Cultus Coranatus, de Rómában bűneim miatt mindanki csak „bectelennek nevezett. Mert nem volt kicsapongás, melyben ne vettem volna részt, nem volt fajtalanság, melyet ne ismertem volna. Tizenöt éves koromban tagja voltam egy színésztársaságnak. A császár kívánságára elmentünk udvarába és előadtuk legjobb darabunkat.

Nem tudom mi tetszett jobban Nerónak, fiatalságom-e vagy színészeti tehetségem. Szerencsétlenségemre magához hitt és megigérte, maga mellé vesz, ha szolgálni és szeretni akarom. Mozdulatai és szemeinek kifejezése világosan megértették velem szándékát. A helyett, hogy szégyenteljesen visszautasítottam volna ajánlatát, öröm ragyogott szemeimben.

A császári udvarban nagy hatalomhoz jutottam. Így multak a napok. Midőn Césár megölelte Octaviát, a császáznőt.

— Octavia! — kiáltá Severus keserűen. — Ő volt gyilkos?

— Igen, — mondá Mutius — két évvel ezelőtt. Halála után a császár tobzódásának nem volt határa. Kegyencznők lepték el a palotát, minden éjjel nagy orgiákat csaptak. Poppea, a kegyencznő előtt épp oly kegyben állottam, mint maga a császár. Csakhamar a legforróbb szerelem fűzött Poppeához. Szerettük egymást, a nélkül, hogy azt egymásnak bevallottuk volna. Vigyáznunk kellett, mert legkisebb vigyázatlanság könnyen végzetessé válhatott volna. Annyi ellenségünk volt a császári udvarban.

(Folyt. köv.)

Budapesti árutőzsde.

A „Debreczen“ távirati tudósítása.

— Déli zárlat. —

Január 18.

Készaru : csendes.

Buza áprilisra	786-787
„ októberre	776-778
Rozs áprilisra	662-663
Zab	550-552
Tengeri májusra	526-527

SZINLAP.

Hétfőn, január 18-án bérlet 92-ik szám (B) **NŐEMANCIPÁCIÓ.**

Énekes bohózat.

Holnap kedden, január 19-én, bérlet 93-ik sz. (C) másodsor:

Aranyvirág.

Operett 3 felvonásban. Irta Martos.

NYILT TÉR.

Egy főtisztelendő lelkész levele.

Vilhelm Ferencz gyógyszerész, cs és kir. udv. szállító urnak Neunkirchen, Alsó-Ausztria. Radowitz, Csehország. U. p. Bifin.

Ismételten jó eredménnyel használtam az ön Wilhelm-főle antiarthritikus, anti-reumatikus vértisztító theáját beteges állapotaimban, mint a máj, lép, szív és gyomor elzsírosodásaiál, reumatikus hátgreincsbá-talmaknál, gyenge emésztésnél, vértelulásnál, agy nyomásnál és pedig úgy, hogy ez által megtakarítottam magamnak egy fűrdő vagy hidegvizgyógyintézetet, a mihez különben sajnos, nincsenek is meg az anyagi eszközök, hivatásomból kifolyólag pedig hiányzik a szűk éges idő.

Biztosítom arról, hogy a magam részéről csak kellemes kötelességemmel teszem, hogy ezt a kitűnő Wilhelm-főle antiarthritikus anti-reumatikus vértisztító theát minden ilyen bajban szenvedőnek legmelegebben ajánljam és ahol csak tehetem, föl fogom dicserni, hogy így önnek kitűnő találmányáért valamiképpen kimutassam hálánkat és hogy a szenvedő emberiséget, ahogyan az ön pompásan gyógyító készítménye meg is érdemli, figyelmessé tegyen erre a gyógyszereszközre.

Kitűnő tisztelettel Winzenz John P lelkész.

Kapható Franz Wilhelm gyógyszerész, cs és kir. udv. szállítónál Neunkirchen, Alsó-Ausztria, valamint a nevesebb gyógyszerárakban és drogueriákban.

Raktár Debreczenben Tóth Béla gyógyszerárakban. (10.)

Luczerna és lóheremagvak

tisztítását és arankamentesítését elvállaljuk **Deutsch Albert es fia**

fűszer- és magkereskedése. Hatvan-u. 9.

Fridery Gusztáv

czukrásüzletében

Csapó-utca 12. szám

nazonta friss sütemények, cukorkák stb. állanak a közönség rendelkezésére pontos és tiszta kiszolgálás mellett, mindennap friss sütemény, kilója 1 forint 60 kr.

Megrendelések gyorsan és pontosan eszközölte nek.

Kiadó üzlethelyiség.

Nagybányán, a főtéren, legforgalmasabb helyen egy 6 méter széles, 21 méter hosszú üzlethelyiség megfelelő nagy raktárhelyiséggel és pinczével együtt azonnal kiadó. Értekezhetni: **Platthy Gézával** Nagybányán (Szatmármegeye).

Egy jó csésze tea kedvelők, kérjétek mindenütt a világ legjobb és legfinomabb teáját

Indra tea

Melange a legfinomabb China, India és Ceylonból. Valódi csak eredeti csomagban. Raktárok a felragaszokon láthatók.

Főraktár Debreczenben:

Kontsek Gézaná?

Gyönyörű

farsangi ujdonságok:

Csipkeruhák, Selyemgázok, Ruhaselymek, Áttört Grenadin-szövetek, Sima és mintázott Selyem-Batiztok, Himzett- és Ajour Batiztok, Belépők-re való posztók és selymek, Legyezók, sálók, virágok érkeztek:

BOSZNAY J. és TÁRSA

divatáruházában, Debreczen, Kossuth-utca 5. sz.

Derecskei termelő és értékesítő-szövetkezet 1904 január hó 26-án d. u. 5 órakor a „Polgári olvasókör“-ben

rendes évi közgyűlést tart,

melyre a tagok meghívatoak. Táragsorozat: 1. Az igazgatósági és felügyelő bizottsági jelentések előterjesztése. 2. A zárszámadás és mérleg jóváhagyása és a felmentvény megadása. 3. Igazgatósági és felügyelő bizottsági tagok választása:

A felügyelő-bizottság által megvizsgált mérleg a fenti helyiségben kifüggesztett és megtekinthető.

Derecske, 1904. január hó 5-én.

Az igazgatóság

Csak e hó 31-igtart!

Piacz-utca 28. sz. alatt

(Nagy-tőzsde mellett) lévő Stein Ádám bazár-üzle ében az eláresítés.

Nagy raktár játék, dísműtrök, fényképkeretek, Pilsche fénykép és leve e olap Albumokban, Porcellán és majolika dísz- és hamutanyerok. Gyertyatartók Kézeldő- és laggombok, nyakkendő-tük. evőeszköz, kék zománczokat edények, — szappan és Parfümök, G orsfőzők, minden elfogadható árbán eladatnak.

Berendezési állványok, a z-talok, gazvilágítási eszközök, levehető kirakat-szekrények bármilyen árért kapható.

Apró hirdetések.

Díja 10 szóig 40 fillér, minden további szó 4 fillér, vastagabb betűkkel nyomtatott szó 4 kr. 8 fillér.

BOROS TESTVÉREK nődivat áruházában remek őszi divatkelmek és téli cikkek óriási választékban megérkeztek. Meglepő olcsó árak!

IRODAI teendőkben gyakorolt leány felvétetik. A németül beszélők előnyben részesülnek. Irásbeli ajánlatok a kiadóhivatalba intézendők.

Ganibal-féle hajeltavolító-viz

egyszeri használat után 2 perc alatt alaposan eltávolítja gyökereitől a legrosszabb hajszálakat az arcból és testből (karok, kezek, lábak stb.) minden fájdalom nélkül és a bőrre nincs hátrányos hatása. Egyszerű és legbiztosabb eljárás, mely csodálatos eredményeket ért el. Napon kellemes illatú, könnyen kezelhető, teljesen irrtalmatlan (jótállás mellett). Ára füvegenkint test részére 5 forint, arc részére 5 forint (erős hajnál), 4 forint vasoraj hajszálakhoz. Szétküldés minifélté tartás mellett utánvételt a feltaláló által.

B. M. GANIBAL Wien, III. Linkebangasse 3.

Raktár Párisban: 16. Rue Tronchet.

Új gépész-kovács műhely.

Tisztelttel tudatom a nagyérdemű gazdaközönsséggel, hogy a

TELEKI-UTCZA 37. SZÁM

alatt műhelyt nyitottam, melyben mindenféle gazdasági gépek, gazdasági kovácsmunkák, okszerű lóvasalás és szivattyúk javítása felügyeletem alatt eszközöltetik.

Miután a magyar királyi gazdasági tanintézetnél több éven át mint gazdasági gépész-kovács működtem, alkalmam volt a szakmámba vágó legkiválóbb munkákkal megismerkedni s így e terepen legkényesebb igényeket is kielégítem. A tisztelt gazdaközönsség becses pártfogását kérem

Veress István,

mezőgazdasági gépész és okleveles lóvasaló-kovács.

Mindenféle bélyegzők és izléses nyomtatványokat készít pontosan és olcsón

KRAUSZ JÓZSEF

első debreczeni bélyegzőgyár és könyvnyomda
Hal-piacz.

+ Elhizást +

meggátol a **Thielés-féle soványító-tea**, a mely semmiféle ártalmas anyagot nem tartalmaz és a mindennapi munka végzését nem akadályozza. Csomag 175 fillér, 4 csomag bérmentve (utánvét mellett.)

LUDWIG THIELE, Drogist. Man heim.

Csődkiárulás.

Közadós **Halmágyi Sámuel** csődtömegéhez leltározott és a csődleltár 2-1331. tételei alatt felvett női **paletok, kabátok, muffok, napernyők, esernyők, flanel és selyem-blonzok** és egyéb női divatcikkek

folyó január hó 16-tól 23-ig darabonként a **Piacz-utca 47. szám** alatti üzleti helyiségben kiárusíttatnak.

Dr. Szöllős Dezső,
csődtömeggyórnok.

Meghívás.

A B.-UJVÁROSI TAKARÉKPÉNZTÁR XX-ik évi rendes közgyűlését

folyó évi február hó 7-én,

délelőtt 10 és fél órakor, saját helyiségében tartja, melyre a t. részvényesek ezennel meghívataak.

B.-Ujváros, 1904 január hó 14-én.

AZ IGAZGATÓSÁG.

Tárgysorozat:

1. Az 1903. évi mérleg előterjesztése.
2. Az igazgatóság jelentése.
3. A felügyelő bizottság jelentése.
4. A felügyelő bizottság tiszteletdíjnak, továbbá az igazgatóság és napibiztosok napidíjainak megállapítása 3 évre
5. Két igazgatósági, egy felügyelő bizottsági tag 3 évre és egy napibiztos választása 1 évre.

A HAJDUMEGYEI NÉPBANK MINT SZÖVETKEZET.

Főter 26. sz. főőzsde, keresztépület.

Értesíteni kívánja a helybeli és vidéki közönsséget, hogy ezidőszereint a belépő tagoknak

késedelmi illetéket nem számít föl.

1 törzsbetét 50 fillér, mely hetenként, vagy havonként előre is fizethető. 1 törzsbetét 5 évi befizetési összege 130 korona, melyhez még a haszoneredmény és pedig valószínűleg 6% számítható.

Vidéki tagok befizetéseiket postai cheque útján is eszközölhetik.

Debreczen, nyomtatott a város könyvnyomdájában. 1904.